

Inżynieria obrazu – (Re)aktywacja fotografii

Klara Källström i Thobias Fäldt
„Werker Magazine”
Discipula

Kurator: Lars Willumeit

Wystawa prezentuje prace trzech kolektywów artystycznych, które można określić jako zespołowe platformy badawcze działające na polach współczesnej fotografii, kultury wizualnej oraz na obszarze wydawniczym.

W swojej działalności artystycznej zajmują się refleksją nad współczesnymi mediami fotograficznymi oraz systemami kulturowymi spoza głównego nurtu aktualnie obowiązujących paradygmatów (re-)prezentacji, a także dążą do ich twórczego przeobrażenia. Badają też związki między fotografią a historią i dominującymi w nich narracjami.

Wykorzystując pojęcie inżynierii obrazu – tytuł wystawy łączy strategie i zainteresowania artystyczne tych kolektywów. „Inżynieria” wskazuje w tym wypadku na konstruowany charakter widzialnego lub niewidzialnego oraz na zakotwiczenie obrazów w większych ekosystemach wiedzy, kultury wizualnej i procesów sensotwórczych, a także na specyficzne historyczne, polityczno-ekonomiczne i socjokulturowe konteksty takiego układu sił.

Poszczególne projekty umożliwiają zwiedzającemu świadome przekadrowania własnej percepcji oraz procesów konstruowania znaczeń. Ujawniają też aspekt polityczny tkwiący w istocie obrazów fotograficznych oraz ich użycia i działania, a także w zasadach rządzących spojrzeniem i towarzyszącej obrazom polityce widzialności.

Inżynieria obrazu wykorzystuje przestrzeń wystawy do kreowania sytuacji, które zmuszają zwiedzających do refleksji nad przeobrażeniami, paradoksami i ambiwalencjami związanymi z technicznymi oraz kulturowymi zmianami w działalności fotograficznej, a także dystrybucji i konsumpcji obrazów. Przestrzeń instytucji kultury staje się w *Inżynierii obrazu* areną sporu, ale również laboratorium myślenia o mediach fotograficznych: wspólnie, z nimi i poprzez nie – kształcąc kompetencje w zakresie rozumienia języka sztuk wizualnych oraz kolektywnej krytyki obrazu.

Każdy z trzech kolektywów ma jednak własny, odrębny krąg zainteresowań oraz styl działania.

Klara Källström i Thobias Fältdt prezentują projekty będące refleksją nad pojęciem niepewności i aktem patrzenia zarówno w perspektywie produkcji, jak i odbioru. W ich twórczości znalezione albo wykonane przez artystów obrazy zostają re-aktywowane w nowych kontekstach czasowych, przestrzennych i materialnych. To pozwala im na namysł nad rolą wyłaniających się form obrazu krążącego w sieci wraz z jego hipertączliwością i przyspieszonymi mechanizmami mutacji oraz migracji.

W centrum działalności artystycznej „**Werker Magazine**” znajduje się temat fotografii w odniesieniu do pracy oraz widoczności/niewidoczności, a także poszukiwanie nowych form wizualnego aktywizmu w czasach postfordyzmu. Kolektyw opiera się na autoprezentacji, niezależnej działalności wydawniczej i krytyce obrazu, czerpiąc inspirację z międzynarodowych robotniczych ruchów fotograficznych z lat 20. i 30. XX wieku – bynajmniej nie w sensie sentymentalnym. Instalacja „Werker Magazine” skupia się na tym, jak fotografia potrafi generować alternatywne sposoby reprezentacji w kontrze do tych dominujących, rozpowszechnianych przez media: w tym wypadku poprzez budowanie kontrhistorii, które podważają hegemoniczne narracje dotyczące ciała młodego robotnika i rygoru patrzenia na nie.

Członkowie kolektywu **Discipula** często angażują się w de- i reprogramowanie obrazów. Działają przy tym co najmniej na trzech poziomach dyskursu fotograficznego: jako twórcy obrazów fotograficznych, jako „parafotografowie”, przywłaszczający sobie istniejące fotografie i tworzący z nich narracje, w których zmiany kontekstów na nowo konfigurują znaczenia, oraz jako „metafotografowie”, kreujący środowiska percepcyjne do odbioru fotografii w określonych okolicznościach i na określonych warunkach. W ten sposób umożliwiają autorefleksję oglądającemu – zarówno na temat procesu percepcji obrazu, jak i stroniczości czynności patrzenia.

Instalacja „Werker Magazine” *Werker 2 – historia mówiona młodego robotnika*, zaprezentowana po raz pierwszy podczas Miesiąca Fotografii w Krakowie 2016, powstała we współpracy z Fotomuseum Winterthur w Szwajcarii i będzie tam również pokazywana w ramach wydarzeń towarzyszących biennale sztuki Manifesta 11 *What People Do For Money. Some Joint Ventures*.

Lars Willumeit